

Izhaja vsako soboto zjutraj. Vsaka druga številka ima poučno zabavno ilustrirano prilogo „Družinski prijatelj“.

Uredništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri 2. Tja je treba nasloviti vse rokopise, ki naj se objavijo v listu ali pa v prilogi. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. V nujnih slučajih se je posluževati telefona tiskarne št. 63.

ZARJA

Upravništvo „Zarje“ je v Trstu, Via dei Fabbri št. 2. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Naročnina „Zarje“ s priloženo je za vse leto naprej po pošti K. 6.—, za pol leta K. 3.—.

Posamezne številke po 6 v.

Cena inseratom je 10 vinarjev za enostopno pet t vrsto. Pri večkratnem objavljenju primeren popust. Poštno - hranilničnega računa št. 64139.

Večkrat isto.

Pravijo, da je dobro isto večkrat povedati, da se ne pozabi. Pa je res tako. Večkrat smo že svarili pred knjižnicami, ki nam ne nudijo zadostne garancije, da je njihovo berilo res vseskozi dobro in da ni nasprotno ne katoliški veri ne morali. To so nam tudi zamerili tukajšnji študentje akademičnega društva „Balkan“, ki ustanavljajo „ljudske“ knjižnice po deželi. Ko bo ljudstvo enkrat spoznalo zvižajo, bo gotovo prepustilo te „ljudske“ knjižnice gospodom akademikom samim. Znalismo, da so se čule že pritožbe iz ljudstva proti berilu, ki ga med drugim nudijo nepokvarjenemu narodu ti novodobni kulturinosci. Zato smo malo podregali v to gnezdo, pa je kar zašumelo. No pa naj se le pomirijo gospodje visokošoleci, naj potem prav mirno v današnji „Zarji“ prečitajo izjavo moža, na katerega so se mislili naslanjati pri „osrečevanju“ naših okoličanov, in naj si dobro zapomnijo, da mi vselej poprej pomerimo in potem šele vdarimo, ko smo gotovi.

Pustimo knjižnice za sedaj. Imamo v Trstu tudi neko slovansko knjigarno. Že v lanskim jeseni smo slišali pritožbe iz ust slovenskega občinstva tržaškega, da nudijo izložna okna te knjigarne marsikaj takega, kar spada prej na gnojišče kakor pa pred oči sramežljive mladine. Sedaj pa oznanja „Edinost“, da ima Gorenjčeva knjigarna na prodaj tudi zloglasno brošuro prof. Wahr- munda v Inomostu „Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost“. — To brošuro, ki jo je iz nemškega poslovenil neki Lipčev, je založila in izdala založba čsopisa „Naprej“ v Idriji. Tržaški dnevnik dostavlja čisto nedolžno: „Brošura vsebuje predavanje prof. Wahr- munda proti katoliški cerkvi, ki je povzročilo znano hudo afero, katere burni valovi se, kakor vse kaže, šene poležejo tako kmalu“.

Da se bo na te limanice vlovilo kar največ tičev, zato pa ponuja Gorenjec v svoji knjigarni poleg te vmazane protiverske in brezbožne knjižice tudi marsikatero knjigo iz založbe katol. tiskarne v Ljubljani. Tu se potrjuje, kar smo že tolikokrat omenili, da nudijo slabi časopisi, slabe knjige, knjižnice in knjigarne strup pomešan med zdravo berilo. Zato je ta strup veliko bolj nevaren, ker ga marsikateri neizkušeni niti ne opazi in sam ne ve, kako in kdaj se je zastupil. Proti takem zastupljanju našega slovenskega ljudstva bomo vsak čas pogumno nastopali. Za danes v ovič svarimo pred

LISTEK

Jn našla sta se zopet . . .

Spisal Starogorski.

(Konec)

„Od tedaj, ko je zvedela za mojo nezvestobo nisem več slišal o nji, dasi sem včasih vpraševal. Vse je, kakor če se srečajo popotniki, malo pogovore in zopet hite naprej vsak svojo pot . . .“

„Čemu se pa sedaj dvobojuješ za njo!“

V družbi je nekdo žaljivo govoril o njej. — Zabrutil sem mu v obraz, da laže, javno pred celo družbo sem mu povedal. Nu, menjala sva vizitke, tebi sem brzojavil, jutri pa je končano.“

„Dvoboj je nečasten.“

„Reči raje greh.“

„Torej ne greši in se poravnaj!“

„Da bi preklical?“

„Ne, ker s tem bi potrdil govorjenje o gospodni. Prepusti meni vso stvar.“

„Pa to vendar ni častno?! Mislil bo, da sem bojazljivec.“

„Ali je to častno stopiti pred morilno cev, bodisi iz katerega koli vzroka? Ali živiš zato, da se kolješ? — Kdo ima prvi strel?“

„On!“

Gorenjčeva knjigarno v Trstu, ki se ne sramuje ponujati našim rojakom to, kar so že pošteni ptujci obsodili na smetišče.

Potem nam pa nikar ne prihajajte in se ne solzarite o slogi, edinosti, bratski ljubezni ljubem miru, katerega da mi rušimo. Pravite da se je tudi na Rižani ustanovilo „pevsko društvo“ na narodni podlagi z namenom, da povspešuje omiko in napredek, ter zabranja vsakoršni morda nameravani razkol med istrskimi Slovenci, pa naj ga že hoče imeti kak avstrijski birokrat ali pa kak škof. Le povejte, kdo dela razkol med Slovenci v Istri in na tržaškem ozemlju? Mar oni, ki hočejo slovensko ljudstvo zjediniti pod zastavo vedno sveže, vse oživljajoče krščanske misli, ali pa oni, ki za našajo med slovensko ljudstvo od Nemcev zavržene framazonske smeti?

Zato vam pa svetujemo, ne ustanavljajte pevskih društev proti škofu, ampak rajši zato, da si z lepo narodno pesmijo preženete tako prismojene misli in otresete svojega protinarodnega duha!

Politične vesti.

POKLONITEV ARMADE.

V soboto se je poklonilo cesarju nad 500 generalov vojske obeh deželnih bramb z admirali voj. mornarice vred ter s tem dokumentiralo edinstvo armade. To je bila spontana ovacija za idejo velike armade, izvežbane po enotnih načelih, ki jo vodi en duh! Med generali je bilo še nekaj takih, ki so videli slavne dneve pri Custozi, Visu, Trutnovu ter se udeležili zmagošnjega pohoda Radetzkega od Verone do Novare.

Pri sprejemu je prestolonaslednik nagovoril cesarja s sledečimi besedami: „Vaše Veličanstvo! Ginjenega srca pristopamo k Vašemu prestolu, da Vam v imenu cele oborožene sile častitamo k Vaši šestdesetletnici, navdani s ponosom in občudovanjem, ter se Vam zahvalimo na Vaši očetovski ljubezni in da zopet ponovimo prisego neomajljive zvestobe, želeč, da Bog ohrani in obvaruje Vaše Veličanstvo v blagor cele armade.“ — Cesar se je pristrčno zahvalil. Nato je častital cesarju najstarejši poveljnik onih polkov, ki nosijo cesarjevo ime, poveljnik 1. dragonskega polka v imenu teh polkov. Cesar se mu je zahvalil ter naročil, da sporoči to zahvalo vsem polkom s posebno željo, da

„In če te zadene? Koga si maščeval? Potem popolnoma stareš njeno srce, sebi pa zapustiš sramoto. In če pade on, ali si ne boš o ital, da si morilec? Če že nočeš misliti na sebe, misli na Slavico.“

„Ona me bo sodila mileje, ko bo zvedela.“

„Ali pa ostreje. Povem ti, da sem prišel ne kot tvoj sekundant, ampak kot varuh vsled njene prošnje:“

„Varujte ga!“

„Varujte ga? To je rekla ona? Ali ve?“

„V njeni prisotnosti sem dobil brzojavko in ti v njeni prisotnosti odgovoril.“

„Ona je rekla“, je ponavljal in lica so se mu polnila s krvjo.

„Varujte ga! . . . Sedaj grem posredovat.“

* * *

Našel sem ga sedečega, kakor sem ga pustil.

„Si opravil?“

„Sem . . . Sramota za te, ker ne veš s kom si se mislil biti.“

„S kom?“

„S človekom, ki ga ni družega, kakor široka usta. Saj nima niti pravice se dvobojevati.“

„Nima, praviš? Potem ga izročim sodišču.“

bi se ravno ti polki posebno odlikovali v izpolnjevanju svojih vojaških dolžnosti.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE V DALMACIJI.

Med dalmatinskimi Italijani vre. Ministrski predsednik Beck je baje izjavil, da misli urediti jezikovno vprašanje v Dalmaciji potom tajnih naredb, ki italijanščino docela izpodrinejo iz notranjega uradovanja. Namesto dvojezičnih da pridejo samohrvatski nadpisi, pečati in razglasi. Vsi italijanski državni poslanci se z vsemi dovoljenimi pripomočki upro tej jezikovni preosnovi.

LETOŠNE OKRAJŠANE DE ŽELNOBRAMBOVSKE VAJE.

Letošnje prve orožne vaje deželnobramborskih nadomestnih rezervistov in štiritedenske vaje neaktivnega moštva se končajo po nekaterih teritorijih tri do štiri dni po Binkoštih. Zaradi Binkošti so sklenili, da se na vaje vpoklicano moštvo odpusti že 6. t. m. na binkoštno soboto.

KATOLIŠKA ORGANIZACIJA NA OGRSKEM.

Katoliška organizacija na Ogrskem lepo napreduje. Katoliška ljudska stranka ustanavlja vedno nova društva. Svobodomislece to zelo jezi in skrbi.

ŽELEZNICA DONAVA-JADRANSKO MORJE.

Glasom pariškega „Messidorja“ je sultan že izdal dovoljenje za gradnjo navedene železnice; končna točka pa ne bo Bar, glede katerega so v berlinski pogodbi postavljene neke ovire, ampak kakšno albansko pristanišče. Po računih srbskega ministrskega predsednika bi znašali stroški cele proge okrog 80 milij. K.

VOJAŠKE ZAROTE V TURČIJI.

Turški vojaki ne dobe redno plač. Zato se vedno poroča o njihovih uporih. V Florini se je uprlo 150 vojakov. V Kubi, vilajet Ajdin, so se pa uprli celo častniki in zaplenili v davkariji 14 tisoč pijastrov.

VOLITVE V SRBSKO SKUPŠČINO.

Pri volitvah v skupščino je bilo izvoljenih 81 vladincev, 18 narodnjakov, 8 naprednjakov

„Sem že jaz storil. On bo preklical vse, ker ga bo prisilila sodnija. Predno sem šel k njemu, sem se informiral na primernem mestu . . . Toliko da boš drugikrat vedel, kaj počneš. Gledaj, da ne boš imel sitnosti. Idi in kot zastopnik Slavice toži radi žaljenja.“

„Hvala ti Vladko“, mi je stisnil roko.

„Me spreliš na vlak?“

„Že odhajaš?“

„Kliče me dolžnost . . . Ti pa obriši solze Slavici in srečna bodeta oba.“

„Ne poznaš je!“

„Saj te ljubi!“

„Ljubi, ampak ne verjame mi več!“

„Potem je tudi ti ne poznaš! Vse ti odpusti, ko vidi, da misliš resno.“

„Kako ji naj dokažem?“

„Se bo že naredilo. Jaz bom pripravil in glej, da takrat, ko te pokličem, prideš.“

„Z veseljem!“

* * *

„Tako, gospa! Storil sem prijateljsko dolžnost, sedaj spolnite obljubo.“

„Ali je zdrav vaš prijatelj?“ — je vprašala Slavica.

NOVICE.

n Škofovsko posvečenje. — Dne 28. maja je bil v Sarajevu posvečen škofom kanonik tamošnjega stolnega k pitelja dr. Ivan Šarič. Posvetil ga je nadškof dr. Stadler v navzočnosti sedem škofov, med njimi ljubljanskega in več drugih cerkvenih dostojanstvenikov. Dr. Šarič je prvi bosanski svetovni duhovnik, ki je izza propada bosanskega kraljevstva leta 1463 postal rimsko-katoliški škof.

Opozorjamo na inserat katoliškega tiskovnega društva v Trstu, katero otvori z današnjim dnevno svojo prodajalno v ulici delle Poste št. 9 pri glavni pošti. Slovenci; Svoji k svojim!

n Slovenska knjigovoznica v Trstu. Te dni je odprl g. Anton Repenšek v ulici Cecilia št. 9 novo knjigovoznico. Ker je to prva in edina slovenska knjigovoznica v Trstu, jo prav toplo priporočamo.

n Malo odgovora. — Fer. društvo „Balkan“ je priobčilo v „Edinosti“ z dne 29. maja 1908. „Poslano“, v katerem se trdi, da sta dva odposlanca istega društva z namenom, da dobita neke informacije z ozirom na članek v „Zarji“ „Balkanovci“, mene brezuspešno iskala šest dni celo po dvakrat, trikrat na dan, v uredništvu, tiskarni, na stanovanju in v uradu, dasi sta me tudi pismenim potem opozorila na svoj prihod. „Z verodostojne strani se je izvedelo“, tako pišejo akademiki v „Poslanem“, „da je dotični gospod (namreč jaz) vedel za te poskuse, da bi se govorilo ž njim“. Gospodje akademiki, katera je pa ta „verodostojna stran“? In čemu je sploh treba te „verodostojne strani“? Da sem jaz vedel za poskuse, da bi se govorilo z menoj, je gotovo brez vsake „verodostojne strani“, saj ste naročili, naj se mi to pove in tudi pisali ste mi, da me boste blagovolili posetiti.

Gospodje pišejo, da so me med drugim iskali tudi v nekem uradu. Kje da bi bil ta „urad“ je meni popolnoma neznan.

Sploh odseva iz vsega „Poslanega“, kakor da sem se jaz nalašč odtegoval ali celo morda iz strahu skrival. Če morda to poslednje mislite, se grozno motite. Da me gospoda nista našla, ni moja krivda. Zakaj pa nista prišla v času, v katerem bi me, kakor se jima je reklo, gotovo dobila. Mar mislita gospoda akademika, da jima bom jaz v uredništvu na razpolago, kadar se bo njima zljubilo. In ko sta mi pismeno naznanila čas svojega prihoda, sta li mislila, da bom jaz pustil druga opravila in tekel v uredništvo njiju sprejeti? Gospodje, tako ne gre, zakaj vsaka stvar ima svoj čas. Sicer jima je pa bil v uredništvu na razpolago glavni urednik, ki ju je vprašal po namenu njunega prihoda. Zakaj pa nista hotela ž njim govoriti? Se je li morda eden odposlancev sramoval ž njim govoriti, ker je v njegovi osebi spoznal svojega nekdanjega prefekta v škofijskem konviktu? Zakaj ste hoteli prav z menoj govoriti? Sicer sem pa jaz naročil in se je gospodoma tudi izrečno povedalo, da me dobita v hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu. Tam sem gospoda pričakoval dotični dan od 2 in pol do sedme ure zvečer, pa ju ni bilo.

Viktor Cenčič.

n Cvetke iz „Svobodne misli“. — Izrabljeni pesnik Aškerc piše v neki pesmi, ki se vleče kakor kurja čreva skoraj čez dve strani: Bog živi le v človeku. V vas samih le živi vaš bog — ni drugega nikjer okrog. Življenje se končava na zemlji. Kdo videl kdaj je „oni“ svet? — O vbogi Aškerc!

pustil zopet še v večji boli?“

„Ne bo!“

„Težko je verjeti! Ljubim ga in bom ga ljubila, ali verjeti je težko . . .“

* * *

Drugokrat v življenju sta se srečali njuni sreci in to pot k skupnem cilju. In bila sta srečna in zadovoljna in v ta srečen dom sem stopil jaz na obisk. Sedeli smo in se pogovarjali in beseda je nanesla tudi na to. Dasi grenkih dnevov, spominjali smo se jih z nekakim veseljem, ker ju niso ugonobili, ampak privedli do stalne sreče . . . Dete pa je veselo bilo z ročicami in se smehljalo. Zopet je vprašal Srečko:

„Slavica, ali mi še sedaj ne veruješ?“

Sicer ga ni objela, pred mano se je malce sramovala, a pogledala ga je tako ljubko, nasmejala se tako zvonko . . . in beli zobki so bliščali kakor biseri . . .

„Porednež . . .“

Kaj mislite, ali nisem bil tudi jaz deležen te sreče? Saj sem bil jaz oni voz, ki sem ju pripegljal do križpotja, kjer sta se našla zopet k stalni sreči.

Tisti njegov bog mora biti res hudomušen, da nevednim bravcem natrese take otrobe.

Strašansko neznanje zgodovine kaže tisti, ki pravi v „Svobodni misli“, da predstavlja klerikalizem največjo revščino in neizobraženost, ki nima prave ljubezni niti do umetniške lepote in živi le iz zavisti do razuma in kulture. Ko človek to čita si nehote predstavlja klerikalca — reči katoličana — kako s sekuro v obeh rokah ubija ljudi in živali, razbija kipe in podobe in zavida svojemu bližnjemu njegov razum. Bar!

V „Svobodni Misli“ kar mrgoli gmad in človeških žrtev, ki da jih je cerkev sežigala, tako da čitatelja kar obleta strah in groza in se mu lasje ježijo.

Sledeča stavka sta tudi duhovita: Katoliška cerkev je premagana stvar, ona spada le še v muzej. Ko bi bil vedel božji sin, koliko ljudi se bo poklalo radi njega, bi ne pričel rešavat svet. — Torej nekateri večni študentje a la Lotič, ki je na gimnaziji užival „farsko“ štipendijo, so premagali katoliško cerkev, ki je niso mogli vsi poganski cesarji in mogočniki. Čestitamo!

„Svobodna misel“ tudi poučuje stariše, kako naj vzgajajo svoje otroke: Ko čuje otrok v šoli zgodbe o stvarjenju sveta, o rajju itd., mu morajo stariši dopovedati, da so to samo pravljice.

Kaj naj rečemo o takem pisarenju? Samo tole: Voltair je rekel: Bratje, le lagajte se, saj ljudstvo vse verjame. Tega načela se držijo tudi pisatelji tega lista. Naj le pravijo nekateri: „Saj smo dobri katoličani“. Ne, če tak list čitaš, sploh nisi več katoličan. To je le hinavstvo.

n Rajši manj kot več. Vsled prejetih informacij iz Sv. Križa bi mogli neusmiljeno ožigosati grde napade v „Slov. Narodu“ in „Edinosti“ na tamošnjega g. župnika, toda na izrečno željo g. župnika nočemo stvar spravljati v javnost. Nesramni dopisuni in hujskači bi zaslužili, toda trpel bi pri tem tudi ugled dobrega ljudstva v sv. Križu, zato molčimo. Upamo pa, da bo železna odločnost g. župnika obrodila v svojem času dober sad, hujskači pa, ki so sezjali veter, bodo najbrže želi vihar.

n Raztrgana tabla. V času, ko sta odposlanca akademičnega ferialnega društva „Balkan“ posečala naše uredništvo, je bila raztrgana tabla uredništva „Zarje“ na vratih. Mi si nikakor ne moremo misliti, da bi bili takega dejanja zmožni akademično izobraženi ljudje. Vendar pa, da bodo popolnoma prosti vsakega suma, priakuje uo, da pošljejo na naše uredništvo častno izjavo, da tega niso storili. — Tako izjavo bomo radovolje priobčili.

n Zveza koroške slovenske mladine se je ustanovila v nedeljo v Šmihelu na Koroškem. — Nad tisoč m'adeničev, mož in deklet je bilo na shodu.

n Obiskovalcem postojnske jame o binkoštih javljamo, da bodo 8. junija, na binkoštni ponedeljek, k slavnosti v postojnski jami vozili posebni vlaki iz Ljubljane, Trsta in Reke v Postojno. Odhod iz Ljubljane 9:40 dopoldne, prihod v Postojno ob 12:12 popoldne. Vrnitev je ob 9. zvečer iz Postojne, dohod v Ljubljano ob 11. ponoči. Iz Trsta gre vlak ob 8:40 zjutraj, pride v Postojno ob 12:22 popoldne, se vrne iz Postojne ob 8:05 zvečer ter dospe v Trst ob 11. ponoči. Z Reke odhaja vlak ob 8:25 zjutraj, pride v Postojno ob 11:35 dopoldne se vrne ob 8:30 zvečer in pride na Reko ob 11. zvečer. Vozne cene so za I. razred iz Ljubljane in nazaj 9:70, iz Trsta 12 K in z Reke 10 K 90, za II. razred 7:80 K, oziroma 9:50 K, oziroma 8:70 K, za III. razred 5:80 K, oziroma 6:90 K, oziroma 6:40 K. V tem je vračunana tudi že vstopnina v jamo.

n Avgusta Semoliča, napadalca na mlinarja Furlana pri Devinu, spravljajo, kakor smo poročali, tudi v zvezi z umori kočijažev Praznika, Mohoroviča in Vidava. V soboto jutro je preiskovalni sodnik konfrontiral Semoliča s pričami, ki so videle ljudi, kateri so se vozili z imenovanimi žrtvami. Vse priče so izjavile, da v Semoliču ne morejo spoznati dotičnikov, ki so pač umorili in oropali dotične kočijaže.

n Novl bankovci po 20. K. Koncem tega meseca izidejo novi bankovci po 20 K.

n Samoumor. — Obesila se je v Kozljah na Krasu v soboto zjutraj žena posestnika Josipa Majcen, Antonija. Ko so se vsi domači odstranili iz hiše, je šla v sobo in se tamkaj obesila za strop sredi sobe. Ko so domači prišli ob 8. uri domov, so jo našli mrtvo. Zapustila je sedem nedoraslih otrok. Antonija Majcen je bila že več časa umobolna.

n Centralni list vseh zvez avstrijskih obrtnih zadrug. Na Dunaju se je pretekli dni vršil občni zbor zvez dunajskih obrtnih zadrug. Med drugim se je tudi sklenilo, osnovati centralni list za vse

in 1 socialni demokrat. Potrebno je 8 ožjih volitev. Srbsko časopisje piše, da pomenjajo volitve poraz vlade, ki je tim večji, ker je vodila volitve Pašičeva vlada sama, ki je razpolagala z vsim upravnim aparatom.

Jzjava.

Z ozirom na članek v „Zarji“ št. 21. z dne 16. maja 1908. naslovljen „Balkanovci, kjer se proti koncu omenja, da se sklicujejo udje društva „Balkan“ na nekega duhovnika, češ da on po pira njihovo stremljenje širiti med ljudstvo knjige v svrhu naobrazbe, —

z ozirom na to, da je nek mož iz Bazovice v svojem listu na tamošnjega gosp. župnika mene imenom navedel kot pospeševalca knjižnic, ki jih ustanavlja društvo „Balkan“, —

z ozirom na „Poslano“ v „Edinosti“ št. 148. z dne 29. maja 1908, kjer predsedništvo društva „Balkan“ pozivlja uredništvo „Zarje“, naj objavi imena oseb, ki so se pritožile radi ljud. knjižnic, ustanovljenih od društva „Balkan“, primoran sem podati sledečo izjavo:

1. Jaz nisem prav nič nasproten ljudskim knjižnicam, ki hočejo širiti med naše ljudstvo pravo omiko, da le knjige in časopisi, ki prihajajo tem potom med ljudi, ne nasprotujejo krščanskemu svetovnemu naziranju in krščanski pravosti ter da ne izpodkopujejo ugleda katoliške duhovščine in tako ne rušijo cerkvene discipline.

2. Odločno pa moram ugovarjati, ako se hoče potom ljudskih knjižnic zavajati naše ljudstvo v versko brezbriznost ter mu vcepiti nazore, ki so v diametralnem nasprotju z verskimi resnicami katoliške cerkve in nuditi čtivo, ki je sposobno, da še bolj odtuja naše ljudstvo cerkvi in duhovščini.

3. Istotako moram slovesno ugovarjati, da kdo moje ime zlorabi v svrhu, da bi s tem dokazoval korist ljudskih knjižnic ustanovljenih od društva „Balkan“. Zakaj prvič nisem jaz prav gotovo nikaka avtoriteta, da bi se mogel kdo v tem oziru na me sklicovati; drugič ni meni o teh knjižnicah prav nič znanega razun kar sem o njih čital v časopisih ali pa kar so mi druge osebe povedale; tretjič pribijem tukaj dejstvo, da mene ni nikdar nihče obvestil o tem, da se hoče na Opčini osnovati ljudsko knjižnico, niti me povabil na tozadevni shod, niti prosil kakšne podpore v ta namen; zato pa nisem knjižnice nikdar ne direktne indirektno podpiral. Ako pa je kdo drug knjige, ki sem jih jaz daroval z namenom, da se posojujejo šolski mladini, izročil ljudski knjižnici, to ni moja stvar.

Glede na pritožbe proti knjižnicam izjavljam, da se je nek mož iz Opčine v zasebnem pogovoru z menoj pritožil, da je prišel njegov sin iz knjižnice na Opčini knjigo, v kateri da se žali in smeši duhovniški stan, knjigi da je naslov „Kralj Matjaž“. Meni osebno knjiga po vsebini ni znana, torej ne izrekam tu svoje sodbe, nego podajam samo pritožbo kakor sem jo slisal iz ust moža. Kdor želi znati ime tega moža, naj se javi osebno pri meni, seveda ako je opravičen to vedeti.

Opčina, dne 30. maja 1908.

Ivan Slavec,
dekan.

„Zdrav, le žalosten!“

„Žalosten . . . Zakaj?“

„Ker vam je storil krivico in vas prosi, da bi mu odpustili?“

„Gospod Vladko“, je dejala stara gospa. „Če bi to povedal kdo drugi, bila bi užaljena. — Vaš gospod prijatelj je star dovolj, da bi lahko vedel, kako igro je igral!“

„On je ne more zabiti“, sem djal. „Ne sodite ga torej prestrogo!“

„Čemu ta ironija, gospod?“

„On je ne more pozabiti“, sem dejal trdo. — „Nevem, gospa, kje vidite v tem ironijo?“

„Dokaze?“

„Da se je vpletel radi nje v dvoboj.“

„Kako to?“

„Šlo se je za njeno čast. Prišel sem v pravem času. Dvoboj sem preprečil, on pa je stvar izročil sodišču in vas bo tudi zastopal. Ali še rabite dokaze?“

Slavica je vzdrltela in v alabastrovo lice je šinila kri, kakor če se jamejo slikati na okno ledene cvetke.

„On prosi odpuščenja, ljubavi in če sme obrisati solze, gospica? Ali mu ne verujete?“

„Verujem . . . Ali kaj potem? Ali me ne bo

zveze avstrijskih obrtnih zadrug. List naj bi bil informativen vsem zvezam in zadrugam ter poročal zlasti o novih ministrskih odredbah. Prinašal naj bi najnovejše stvari o razvoju obrta itd. Bičal bi pa tudi vse, kar je škodljivo obrtnikom, to pa naj pride od te ali one strani. Izvolil se je poseben odsek, kateri bo proučil to vprašanje in vse potrebno ukrenil, da centralni list vseh zvez avstrijskih obrtnih zadrug začne čim prej izhajati.

n „Avstrijski Lloyd“. — Upravni svet „Avstrijskega Lloyd“ je sklenil dne 29. t. m., da ustanovi o priliki cesarjevega jubileja podporno blagajno za invalidne in pomoči potrebne uslužbenice in njihove potomce. Določil je v to svrhu kot prvo dotacijo 150.000 kron. — Ministrstvo je odobrilo pogodbo „Lloyda“ s parobrodskim društvom „Dalmatija“; glasom iste proda „Lloyd“ „Dalmaciji“ parnika „Brioni“ in „Danubia“ in sprejme kot kupnino delnice imenovane družbe.

n Redni občni zbor Južne železnice se je vršil v soboto na Dunaju ter sklenil, da se blagajnični preostanek v znesku 1,297.583 kron uporabi za investicije. Dividenda se ne bo izplačala. Sploh je gmotno stanje Južne železnice dokaj neugodno.

Iz okolice.

o Izjava. Mnogi so radovedi, če bom reagiral na napade v raznih liberalnih in socialističnih časopisih. Odgovarjam, da je to popolnoma nepotrebno. Kajti še predno so izšli dotični članki, sem jaz iz lece prečital izjavo, v kateri sem pojasnil svoje stališče in zavrnil točko za točko vse neosnovane trditve, ki so se umetno širile proti moji osebi. Seveda nisem mogel zavrniti onih debelo tiskanih in debelo zlaganih trditvev, ki so se rodile edino le v razgreti domišljiji dopisnika „Slov. N.“ Ob koncu izjave sem pristavil: Če so župljani zadovoljni z mojo izjavo in nastane mir v župniji, bom molčal kot grob, četudi liberalni in socialistični listi izlijejo vso svojo gnojnico na me; skrbel bom tudi, da naše nesporazumljenje ne pride v poštene liste in od tod v širšo javnost“. Rekel sem pa, da, ako bi se hujskanje nadaljevalo, objavim prečitano izjavo s svojim polnim imenom v enem naših listov, kar bi gotovo ne delalo veselja ne hujskačem ne nahujskanim.

Po tej jasni odločni izjavi je v moje veselje in zadoščenje nastal skoro popolni mir v župniji in odpadla nameravana protestna prireditev. Posamezni izbruhi jeze in sovraštva, ki se semtertja še ponavljajo, ne pridejo več v poštev.

Župljani so se hvalevredno pomirili, dosledno moram tudi jaz držati obljubo in molčati o vzrokih in vsebini nesporazumljenja. Kajti moje načelo je in vsi trezno misleči mi bodo potrdili, da se domače zadeve poravnajo doma v župniji, v občini; le v slučaju, da ne jenja hujskanje se prepusti zadevo javnosti, da jo sodi Potemtakem ne bodo nasprotni listi dočakali veselja, da bi jaz odgovarjal na njihove neosnovane, neumne in neslane napade. Jaz sem vesel, da sem jih prehitel s svojo izjavo v cerkvi in dosegel vspeh, kakoršnega ne bi dosegel, če bi zadevo vlačil po listih. Napadi po listih na mojo osebo prihajajo sedaj v sv. Križ že kot skrhanе pušice, ki mene prav nič ne zadevajo, ampak blamirajo le one, ki so se dali nahujskati.

Svojim nasprotnikom pa kličem: Če hočete veljati za resne nasprotnike, premislite, preden kaj zapišete, kajti se svojimi članki ne smešite samo sebe, ampak žalite in pripravljate ob dobro ime celo občino. Če občina pride ob dobro ime, se je bodo tudi tujci izogibali in zahajali rajši v druge kraje, kjer jih ne bodo pozdravljali z naslovi, kakoršne znate dajati edino le vi! Hujskači, mir in jezik za zobmi!

Sv. Križ pri Trstu 2. junija 1908.

Andrej Furlan,
župnik.

o Sv. Ivan. Prekrasna je bila procesija s kipom luške M. B. zadnji dan majnika. Po navdušenem nagovoru domačega č. gospoda župnega upravitelja so vzdignile članice Marijine družbe kip Mat. B. in razvil se je impozanten spraved. Nobene reklame se ni delalo in vendar se je vdeležilo v zlic grozni vročini te slovesnosti na tisoče ljudi. Ne pretiramo, če rečemo da jih je bilo 4—5000. Posebno častno je bila zastopana tržaška Marijina družba. Kjer se gre za čast Marije, tam je ona vedno prva. Čast in hvala ji zato! Goreče molitve so se menjavale z navdušenim petjem v čast M. božje. Srce se nam je topilo veselja, ko smo gledali te množice, ki so tako zaupno prišle počastiti nebeško kraljico. Neki notranji glas nam je pravil: ljudstvo, ki tako ljubi M. B. še ni zgubljeno

in vredno le vse naše ljubezni in naših žrtve. — Po tej cerkveni slovesnosti je priredilo naše izobraževalno društvo v Marijinem domu veselico. Fantje so peli in igrali. Igrali so pa že tako, da jih vsi hvalijo. Zlasti igra „Sanje“ zahteva precej izvežbanosti. In vendar so izvrstno premagali vse težkoče. Za zabavo so pa fantje poskrbeli z burko „Kmet pri zvitem rogu“. Če so gledalci jokali pri „Sanjah“ vsled sočutja, so se pa pri burki vsled smeha. Pohvaliti pa moramo vse igralce brez izjeme. Fantje, le tako naprej! Ne bojte se zasmehovanja nasprotnikov; izobrazujte se, da jih boste z izobrazbo in poštenim življenjem nadkriljevali? — Vsled obče želje se bo ponovila ta veselica in sicer najbrže dne 14. junija dvorani konsumnega društva pri cerkvi.

Iz Istre.

i Iz Kastva. V našem obsežnem dekanatu je prevz. g. škof srečno končal 15 dnevno naporno kanonično vizitacijo. Srce našega blagega vladike je bilo za trud obilno poplačano: povsodi sijajen sprejem, velika vdeležba pri službi božji splošno radostno razpoloženje med ljudstvom imeti svojega višjega pastirja v svoji sredini. Verno hrvaško ljudstvo je kazalo, da noče pozabiti na lepe nauke, ki jih je tako pozorno poslušalo iz škofovih ust. V Kastvu in Lovranu pa je Prevz. asistiral pri slovesni službi božji; čudno, da je bilo to tržaškim politikom nemara nevšeč, sicer pa že vedo iz kakšnega razloga. Ob spominu teh lepih dni se pristočno zahvaljujemo svojemu škofu in ga želimo še večkrat med nami.

i Mesečni izkaz hranilnice in posojilnice v Boljuncu. Meseca majnika je bilo skupnih sprejemkov 6351.05 K, izdatkov pa 5985.88 K, denarnega prometa je bilo tedaj 12336.93 K. Hranilnih vlog je bilo vloženih 3216.55 K, izplačanih pa 1422 K. Posojil je bilo danih 2470 K, vrnjenih 1796.82 K. Številno članov 272.

i Istrski deželni zbor je razpuščen. Nove volitve po novem volinem redu se bodo vršile v drugi polovici meseca oktobra.

i Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Loki pridno napreduje. Ima že vrl moški zbor, ki ga prav dobro podučuje domači pevovodja. Snuje se tudi ženski zbor. Vpeljala se je „Čebelica“, ki že zdaj vzbuja obilo zanimanja. Namerava se tudi ustanoviti tamburaški zbor. — V prvi vrsti pa se misli na ustanovitev knjižnice, ki je našemu ljudstvu tako potrebna. Ako ne bomo mi dali ljudstvu na razpolago dobrih knjig, nas bodo nasprotniki prehiteli s pohujšljivimi knjigami. Naše ljudstvo rado čita in društvo bi mu rado preskrbelo obilo dobrih knjig, a manjka mu sredstev. Zato se obrača društvo s srčno prošnjo do vseh dobromislečih Slovencev, da priskočijo na pomoč in pomagajo nabaviti knjige. Vsak, tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme. Darovi naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Kat. slov. izobr. društvo v Loki, p. Črnikal, Istra.

Potovanje v Lurd.

V eni zadnjih števil „Zarje“ smo že nekoliko poročali o luškem romanju. Sedaj smo dobili o romanju še sledeče poročilo:

Romanje se je vršilo v najlepšem redu. Kako je bilo to možno pri tolikih romarjih? Romarji so bili razdeljeni v 41 skupin. I. razred zase je tvoril I skupino, potniki II. razreda so bili razdeljeni v skupine po 12, III. razreda pa po 15 oseb. — Vsaka skupina je imela svojega načelnika, ki je nosil na roki številko skupine in kateremu so morali biti pokorni vsi skupinarji. Lepa ureditev — posnemanja vredna za naša romanja! — Tako je bilo možno naenkrat dobiti hotele, vagone itd. Če je bil kak majhen nered, krivi so bili romarji sami, ki se niso držali svojih načelnikov. Posebno značilna je bila sedma skupina, ki je imela za načelnika č. g. Silo, zadnja v skupini pa je bila Zamuda. Vsled tega je bilo v skupini vse v redu. — Tu je bilo največ Tržačanov.

Za točnost je skrbel tudi tehnični vodja romanja pl. Köver, ki je storil vse mogoče, da je izpadlo romanje kar najlepše.

V Genevi smo prestopili v francoske vozove, obenem pa tudi navili ure za 55 minut nazaj. — Francoski čas je namreč za 55 minut za srednje evropskim časom. Podvrgli smo se tudi formalni preiskavi prtljage v Bellegardu, ki je pa takoj minula. Dobili smo vsi na potjo torbo beli križ, ne pa tako na povratku v Avstrijo, v Buchsu, kjer smo morali pošteno plačati colnino „odpustkov“

(spominkov). Švica je spregledala tja in nazaj, Francija je spregledala, ali bi ne bila mogla spregledati tudi Avstrija? — Francoske razmere so znane, ni mi jih treba tu obravnavati. Duhovščina strada, tako nam je povedal tarbski škof, ki biva sedaj v Lurdu in katerega smo posetili vsi slovenski romarji s presvetim knezoškofom ljubljanskim na čelu. Grozne razmere! V svoji palači je tujec! Od svoje palače mora plačati vladi najemščino! Videl sem z lastnimi očmi francoskega duhovnika v Lurdu, ki je sedel s priprostimi ljudmi (romarji) ter jedel suh kruh. Videl sem v Parayle-Konial, malem francoskem mestecu, kjer se je razodelo presv. Srce Jezusovo, duhovnika, ki je prodajal razglednice ter s tem in z milodari za sv. mašo olajševal svojo existenco. A duhovniki stradajo rajši, nego da bi se udali veri in cerkvi sovražnim postavam! Čast tem junakom za sveta načela!

V Franciji smo pogrešali krasne vinograde, jezera, zlasti očarajočih pokrajin ob Genfskem jezeru. Nad mestom Bellegardom je velikanski kip Marijin. Vlak se je pomikal ob bregovih Rone med skalami, prepadi in razvalinami. Prišli smo v Lyon, ki je za Parizom največje francosko mesto in ima pol milijona prebivalcev. Tukaj se prideluje in izdeluje prav mnogo svile. Tudi blago za našo cerkveno obleko je večinoma tukaj doma. Pisec teh vrstic si je ogledal tovarno svile in cerkvene obleke g. Viktorja Perreta in se ni mogel dovolj naučiti krasnim izdelkom te tvrdke. — Zlasti je vzbujala splošno občudovanje neka planeta (mašni plašč) v vrednosti 3000 fr.; napravljena je bila iz čisto srebrnega blaga in skoz in skoz z zlatom vsita.

Na visokem bregu reke Saone nahaja se na vzvišenem kraju sloveča cerkev „Notre-Dame de la Fourviere“, h kateri vozi tramvaj (žična vspenjača). To Marijino svetišče se po pravici imenuje zunaj „Stolp slonokoščeni“, znotraj pa „Hiša zlata“. Bogato in simbolično okrašena cerkev ima 14 zvonov, ki so tako uglašeni, da se, ko zvone ali ura bije, slišijo razne cerkvene pesmi. Tu smo imeli duhovno opravilo še le na povratku. Znamenita je tudi stolna cerkev sv. Janeza Krstnika, ki je sezidana v gotskem slogu. V tej se nahaja nestrohnjeno srce sv. Vincencija Pavlanskega v dragoceni posodi. (Dalje.)

Marijin dom.

Nabiranje za Marijin dom od 10. III. do 7. V. 1908.

Nabrali so: Fr. Guštin 106 K, Ana Simončič 14.80 K, Ivana Štrekelj 15 K, Marija Novič 56 K 60 vin., Marija Tudor 6 K, Jožefa Pahor 18 K, Marija Švigelj 13.20 K, Elizabeta Jug 24 K, Barbara Deganc 9 K. Skupaj 262.60 K.

Ustanovni udje po 20 K: Margarita Roža Uljana, Jožefa Blagonja, Ana Kutin.

Redni udje po 2 K: Marija Pompe, Marija Furlan, Marija Mlakar, Marija Sila, Ivana Pertot, Ana Kuder, Salezija Petrič, Apolonija Bajo, Avguštna Gliha, Ana Treven, Rozalija Klun, Antonija Mrak, Margerita Zupanič, Marija Dell' Agnola, Marija Prunk, Marija Semle, Marija Purhardt, Marija Tunič, Ana Zvona, Jušta Gasperčič, Marija Lokar, Marija Tudor, Marija Rešeta, Ivana Roncelj, Franja Zimec.

Po 10 K: Jožefa Koritnik, Marija Gostiša, Ana Pahor. — Po 5 K: Milka Lovšin. — Po 3 K: Marija Jazbec, Ana Grk, Ana Lenassi.

Podporni udje po 1 K: Frančiška Verk, Ana Jug, Frančiška Vinkler, Antonija Vrtovec, Miloš Švab, Marija Žagar.

Darovi: Meimenovana 32 K. — Po 10 K: Dr. Trif. Pederzoli, T., Gerta Gomilšak. Po 5 K: Štefan Dušnik. — Po 6 K: Margarita Smerdu. — Po 8 K: Marija Roncelj. — Po 3 K: Marija Mohorčič. — Po 3.40 K: Katarina Rat. — Po 2.20 K: Marija Hlako. — Po 2 K: M. S., M. P., Marija Pelinc. — Po 1 K: Josipina Mlač, N. M., Anton Simončič, Neimenovana.

Neimenovana 1.20 K, N. N. 40 vin., N. N. 20 vin., N. N. 20 vin., Marija Berlot 80 vin., Jožefa Pahor 20 vin.

Pok. Neža Rogelj volila je Marijini družbi 6.0 K.

Razne vesti.

r Odvetnik — goljuf. Na Dunaju je poneveril odvetnik dr. Quittner svojim klientom 800.000 tisoč kron in pobegnil. Vločili so ga v Carigradu, odkoder so ga pripeljali v Trst. Medpotoma se je

hotel enkrat obesiti, enkrat pa je skočil z morje, pa so ga rešili. Prepeljali so ga že na Dunaj. Pri našamo to novico le zato, ker hočem pokazati vso hinavščino gotovih ljudi, ki vsako malenkostno napako, ki jo napravi kak duhovnik, obesijo na veliki zvon, napravijo iz muhe slona in kažejo ljudem, češ takile so duhovniki, medtem ko goljufije advokatov in drugih sorodnih ljudij zakrivajo, kolikor se le da. Če bi mi hoteli biti hudobni in sedaj reči ljudem: Glejte, taki so advokate, to bi izvestno časopisje pisalo, da nam manjka krščanske ljubezni, pravičnosti itd.

r 30 milijonov zaslužil v dveh mesecih. — Takozvani ledeni kralj Charles Morse, čegar polom, beg na Angleško in vrnitev v Ameriko so v mesecu februarju vzbudili veliko senzacijo, je zamogel koncem aprila, kakor se poroča iz New-Yorka, javno naznaniti, da lahko izplača vsem svojim dolžnikom vse prav do vinarja. Njegov privatni tajnik Anton Beard pripoveduje, da je bil Morse popolnoma brez sredstev, ko se je vrnil pred dvema mesecema iz Angleškega v New York, ter so ga tožili radi poverjenja. Od sorodnikov si je izposodil poltretji milijon kron in se začel hladnokrvno in z neprelomljivo energijo podajati v najbolj vratolomne borzne špekulacije. Sreča, ki mu je že tolikokrat stala ob strani, ga tudi sedaj ni zapustila. Izposojeni poltretji milijon kron je lahko vrnil ter poplačal druge dolgove v višini 10 milijonov. Vrh tega ima danes premoženja 15 do 18 milijonov kron. Vprašanje je le, če ni to zopet kaka pravcata ameriška rasa.

r Pred oltarjem zaboden. V St. Louis v Ameriki je v eni izmed prvih cerkev maševal pater Lubeley. Ko se je obrnil k oltarju, je pristopil k njemu neki elegantno oblečen gospod in ga zabodel z velikim nožem v hrbet. — Duhovnik se je smrtno ranjen zgrudil na tla. Napadalca, ki je v mestu ugledna bogata oseba, so izročili policiji. — Napad je najbrž izvedel v blaznosti.

Nova slovenska knjigovoznica v Trstu.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, častiti duhovščini p. n. učiteljstvu, krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom, kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem otvoril svojo

knjigovoznico
Trst, ulica Cecilia 9.

Izvršujem vsa dela, od priprostitih do najfinejših. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigovozni stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.

Anton Repenšek
knjigovez.

ZALOGA likerjev v sodčkih in buteljkah **JAKOB PERHAYC**

TRST — Via delle Acque — TRST
Veliki izbor
vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah.
Postrežba točna. — Cene zmerne. — Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. — Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Kdor hoče imeti **lepo in ceno vezane knjige** naj se potruži v
knjigovoznico

Antona Biecher,

(naslednik L. Pagani-ja)

Trst, ulica Madonna del Mare 6.

Izvršujejo se preproste kakor tudi najfinejše vezave knjig. Priporoča se preč. duhovščini

Josip Rože

Trst - mizarski mojster - Trst

Via Giulia. — Telefon št. 1971.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna stavbinska in druga mizarska dela. Posojuje tudi različne odre in scenerije za vsako igro ali koncert. Postrežba točna. Cene jako nizke.

Kupite čevlje

— pri poštenem slovenskem čevljarskem mojstru —

Josipu Stantič

TRST — ulica Rosario št. 2 — TRST
(pri cerkvi sv. Petra v starem mestu.)

— Ta mojster vam postreže po domače, —
z najboljšimi čevlji in po nizki ceni.

Obrotno in konsumno društvo Sv. Ivan

(pri cerkvi)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

javiča sl. občinstvu, da je svoje prostore **preustrojilo v najnovejšem sloju.**

Ima na razpolago veliko dvorano v pritličju, najmodernejši pivski salon ter tri sobe rezervirane za krstve poroke in društvene sestanke.

Toči domačevino, istrsko črno, belo vipavsko, kraški teran in refošk v buteljkah.

Za obilni obisk se priporoča: Načelnstvo.

Svetko Stanibal Škerl

Trst, Sv. Ivan.

priporoča svojo bogato založeno prodajalnico jestvin in pekarno.

Pošilja na deželo tudi poštno pošiljatve od 5 K. naprej.

Posebno se priporoča čč. duhovščini.

LJUDSKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge tudi od **4 1/2%** Davke plača hranilnica sama.
neudov in jih obrestuje po Za varnost vlog jamčijo udje

(350) z vsem svojim premoženjem v znesku približno tri milijone kron.

Za večje vloge se tudi dajo višje obresti po ustmenem pogovoru s stranko. — Hranilnica in posojilnica je pod nadzorstvom svetoivanske duhovščine. — Vsak krščansko misleč Slovenec naj vloga svoj denar le pri Ljudski hranilnici in posojilnici pri sv. Ivanu pri Trstu.

Pozor!

Pozor!

Nova slovenska prodajalna!

Vendar enkrat imamo

sv jo prodajalno v Trstu

Prva in edina

slovenska prodajalna

za nabožne reči!

Katoliško tiskovno društvo v Trstu

je odprlo danes po dolgem prizadevanju svojo prodajalno **MOLITVENIKOV, ROŽNIVENCEV, SVETINJ, PODOB, KIPOV, MONŠTRANC, KELIHOV, CERKVENIH OBLAČIL**, raznih **TISKOVIN** za župnijske urade, vse pisarniške potrebščine itd. itd. itd. Prodajalna izvršuje tudi **NAROČILA IZ DEŽELE** točno in hitro. — Dosedaj smo se klanjali tujcem, sedaj pa „**SVOJI K SVOJIM!**“

Trst - Via delle Poste 9 (pri veliki pošti) - Trst

Razširjajte in priporočajte „ZARJA“